

Användande och förskrivning av lyft och lyftsele

Dokumenttyp:	Rutin
Gäller för:	Socialförvaltningen
Gäller från och med:	2021-06-08
Tidpunkt för aktualisering:	2022-06-07
Dokumentägare:	Företrädande MAR Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Bakgrund

Att använda lyft och lyftsele vid förflyttning av patient är ett riskmoment. Därför regleras förskrivning och användande av lyft i denna övergripande rutin.

Syfte

Att de förflyttningar som sker med lyft blir säkra och trygga.

Allmänt

Innan lyft används skall andra förflyttningstekniker vara provade och bedömda som otillräckliga eller olämpliga utifrån den enskildes medicinska status och totala omvårdnadssituation. Bedömningen görs av arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast. Även om omvårdnadssituationen är svår och komplex ska lyft inte användas om arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast bedömer att annan förflyttningsteknik bättre svarar mot den enskildes behov. (*Se Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel*)

Inom socialtjänsten finns också Durewallinstruktörer som kan stödja i förflyttningsteknik utifrån arbetstekniskt perspektiv.

För att ytterligare förtydliga var och ens ansvar att följa instruktioner används en blankett

(*"Användning av lyft och lyftsele. Blankett för bekräftelse på ansvar vid användning"*) som vård- och omsorgspersonal skriver under, efter genomförd lyftutbildning. Det är enhetschefens ansvar att personalen på enheten känner till innehållet i blanketten.

Kompetens

För att kunna använda lyft på ett för patienten säkert sätt skall vård- och omsorgspersonal eller motsvarande ha fått utbildning av arbetsterapeut. Innan vård- och omsorgspersonal fått utbildning är det tillåtet att genomföra förflyttning tillsammans med personal som genomgått lyftutbildning. Lokala rutiner angående utbildning och dokumentation av vilken utbildning respektive personal har fått skall finnas på enheten.

Förskrivning

I ordinärt boende förskrivs lyft och lyftsele som personligt hjälpmedel. På särskilt boende förskrivs enbart lyftsele då lyft ska finnas som grundutrustning. *(Se Lokal anvisning för grundutrustning av arbetstekniska hjälpmedel)* Arbetsterapeut bedömer, provar ut och förskriver samt skriver individuell instruktion som beskriver lyftselen och hur den ska användas.

Vid akut behov (om en patient behöver förflyttas från golv vid t.ex. fall eller om en patient som normalt inte förflyttas med lyft akut försämras i sin förflyttningsförmåga) får lyft och avdelningens akutsele användas utan personlig instruktion. Kontakt tas sedan snarast med arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast för bedömning. Det är inte tillåtet att använda en individuellt förskriven lyftsele till annan patient.

Individuell instruktion

För varje patient skall det finnas en skriftlig individuell instruktion. Personalen skall följa denna instruktion. Den skall förvaras så att den finns lättillgänglig för all personal.

Ansvarsfördelning

Förskrivare ansvarar för förskrivningens olika moment:

- Behovsbedömning
- Riskbedömning, val av produkt, utprovning, anpassning till miljö och patient samt förskrivning.
- Skriftlig, muntlig och praktisk instruktion till patient, vård- och omsorgspersonal. I vissa fall där närstående önskar vara delaktiga i vården ges samma instruktioner.
- Uppföljning av säkerhet, funktion och nytta enligt förskrivningsprocessen.
- Dokumentation utifrån förskrivningsprocessen i patientjournal.

Enhetschef ansvarar för att:

- Rutinerna är kända på enheten. Använd blanketten "Användning av lyft och lyftsele. Blankett för bekräftelse på ansvar vid användning"
- Se till att vård- och omsorgspersonal har adekvat kompetens
- Det finns system för informationsöverföring och dokumentation.
- Det finns system för att kontakta arbetsterapeut och fysioterapeut/sjukgymnast.
- Förutsättningar finns för personalen att arbeta utifrån de krav som ställs i denna rutin
- Det finns rutiner för besiktning, underhåll, reparation och utrangering och tillgång till bruksanvisning om lyften tillhör grundutrustningen. (Detta ansvar kan också ha givits till annan utsedd person).

Vård- och omsorgspersonal ansvarar för att:

- Känna till och följa individuella instruktioner, övergripande och lokala rutiner och riktlinjer
- Tillgodose sig kompetens för att kunna använda lyft och lyftsele säkert
Vid ej tillräcklig kompetens skall vederbörande kontakta sin enhetschef för att möjliggöra och säkerställa kompetens innan fortsatt hantering av lyft och lyftsele
- Känna till risker med lyft och lyftsele och hur dessa risker kan förebyggas
- Utföra daglig funktionskontroll enligt bruksanvisningen
- Meddela arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast om något går sönder eller om behovet förändras
- Föra informationen vidare i personalgruppen och dokumentera
- Meddela enhetschef om grundutrustning går sönder